

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plačila in tožila se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubliana, sreda 3. februarja 1937

Cena posamezni številki din 150

Za pravice slovenščine

Naši bralci vedo, da se je »Trgovski list« od nekdanj trudil za to, da je vse jugoslovansko trgovstvo združeno v eni organizaciji ter smo zato za Centralno predstavništvo v Beogradu nastopali vedno s takšno odločnostjo, kakor le malo-kateri gospodarski list v Jugoslaviji. Udeležba Slovencev na vseh državnih kongresih trgovstva je tudi bila vedno tako odlična, da ni bilo prav nobenega dvoma, da je slovensko trgovstvo iskreno in s srcem za skupnost jugoslovanskega trgovstva.

Dosledno temu načelu se tudi nikdar nismo spuščali v polemike z listi, ki so bili za Centralno predstavništvo in za skupno organizacijo jugoslovanskega trgovstva, pa čeprav bi večkrat to bilo potrebno. Toda bili smo prepričani, da bi takšne polemike mogle skupni stvari škodovati in zato smo jih raje opuščali.

Tudi sedaj ne bi reagirali na nekatera izvajanja zagrebškega »Trgovaškega Vjesnika«, če ne bi šlo za vprašanje, v katerem se hoče naše načelno stališče podati hrvaški javnosti napačno. Zato moramo nastopiti v obrambo stvari, ki jo zastopamo, kakor tudi v svojo lastno obrambo.

Nastopili smo proti temu, ker ni na žigu ljubljanskega oddelka za mere, ki spada pod ljubljansko sresko načelstvo, tudi slovenskega napisa. Nadalje smo nastopili proti temu, ker je izdal ta urad okoliščino, ki je namenjena izključno za slovensko prebivalstvo, v srbohrvaščini. Ali morda misli »Trg. Vjesnik«, da je decentralizacija uprave v tem, da si razdelita vso oblast Zagreb in Beograd, Ljubljana pa bi postala le nekakšna podružnica Zagreba? Slovenci smo narod in smo bili od nekdanj narod, in sicer z lastno močjo in zato tudi zahtevamo, da se prizna vsaj na slovenskih tleh slovenščini vsaj enakopravnost. To ni le naša pravica, temveč to je tudi naša pravicena pravica, ker so že pod Avstro-Ogrsko morali državni uradi občevati s slovenskimi strankami slovensko.

To svojo pravico pa moramo zahtevati tudi iz socialnih razlogov. Pri vsej podobnosti slovenščine s srbohrvaščino je vendar slovenščina jezik za sebe. In slovenski ljudje bi zato bili prikrajšani, če se ne bi razglasili izdajali tudi v slovenščini. Zlasti preprostejši ljudje bi imeli zaradi tega večkrat tudi občutno materialno škodo. Zahteva po enakopravnosti slovenščine ni zato prav nobena kaprica, še manj pa separatistična zahteva, temveč je nasprotno zahteva, ki izvira iz žive potrebe slovenskega ljudstva.

Ze nekaj let pa se opaža, kako izginja slovenščina z vseh državnih tiskovin. Slovenci smo dolgo na vse to molčali, ne moremo pa več molčati, ker vidimo, da bi nekateri hoteli kar via facti vzeti nam eno naših najbolj osnovnih pravic. Samo zato smo nastopili in smo morali nastopiti v obrambo slovenščine in zato smo tudi zapisali, da je res sposoben za službovanje med slovenskim prebivalstvom samo uradnik, ki zna slovensko.

Ni pa tovariško od »Trg. Vjesnika«, če skuša to naše stališče zaobrniti tako, kakor da bi izviralo naše stališče iz nekega separatizma, ali celo plemenskega šoviniz-

ma. Kje je na svetu narod, ki bi bil tako brez vsakega plemenskega šovinizma, kakor je slovenski? Ali je bil še med nami Srb ali Hrvat, ki ne bi moral konstatirati, da se je vse naravnost trudilo, da govori z njim v njegovem jeziku? Kdaj so le še Slovenci krtili pravice drugih? Ali pa se morda zahteva, da ne bi smeli braniti niti svojih?

Prav malo jugoslovansko je tudi tisto večno očitjanje naših ljudi, ki žive v Zagrebu in drugod po Jugoslaviji. Ali imajo morda ti ljudje tam zaslužek iz milosti ali za-

radi svojega dela? Vsi ti naši ljudje si morajo svoj zaslužek zaslužiti in dostikrat tudi pod tako težkimi okoliščinami, da podležejo. Smešno pa je, če pravi »Trg. Vjesnik«, da je na tisoče Slovencev v Zagrebu, ki rešujejo svoje akte v slovenščini. Bi res radi videli, kje je »Trg. Vjesnik« te Slovence iztaknil. Vsak Slovenec, ki služuje izven Slovenije, se mora naučiti srbohrvaščine ali pa je ob službo. To je stara resnica, ki jo morajo spoznati celo naše služkinje! Sicer pa o tej stvari le še eno vprašanje: Zakaj pa se vedno ome-

njuje le Slovenci v Zagrebu, zakaj pa tudi ne Nemci in Židje, ki jih je pač nekoliko več in ki vse drugače zaslužijo v Zagrebu ko naši ubogi uradniki, delavci in služkinje? In še eno vprašanje: Kako pa je bilo po volitvah 5. maja v Zagrebu? Kako pa se je takrat govorilo o »Kranjcih«?

Pričakujemo od »Trg. Vjesnika«, da bo v bodoče naša izvajanja pravilno tolmačil in da ne bo podtikal našemu boju za elementarne pravice slovenščine motivov, ki jih ni. Od stanovskega lista bi pač smeli to še zlasti pričakovati!

v zemljišča v mestih in njih bližini, ki tvorijo kljub svoji navidezni nedonosnosti zlasti za velika premoženja izvrsten plasman, priliko za realizacijo zemljiške rente, ki se v daljših razdobjih zbog naraščanja mest pokaže navadno v taki meri, da dalekovidni upravljalci premoženj posebno radi izberejo ta način plasmana za znaten del svoje imovine. Borza nudi plasman v razne efekte, med katerimi so najvažnejši naslednji:

1. državni papirji, ki tvorijo obveze države, ki zanje plačuje določene obresti, ki se seveda vselej računajo od nominalne vrednosti, ki se amortizirajo po vnaprej objavljenem amortizacijskem načrtu in ki imajo včasih še kake posebnosti, ki naj povečajo zanimanje občinstva;

2. založnice, ki jih emitirajo zavodi za zemljiški kredit; te založnice nosijo naprej določeno, nespremenljivo obrestno mero in so krite s hipotekami, ki jih ima dotični denarni zavod, ki jih je emitiral, na nepremičninah svojih dolžnikov;

3. industrijske obligacije, ki tvorijo za razne industrije vir za nabavo napravne glavnice; tudi te obligacije nosijo nespremenljivo naprej določeno obrestno mero, za katero mora podjetje-dolžnik prvenstveno skrbeti;

4. delnice industrijskih, bančnih in trgovskih podjetij, ki nosijo dividendo po poslovnem uspehu dotičnega podjetja; navadno vodijo podjetja primerno dividendno politiko, da lahko delničar vedno računata na stabilnost dividende in da podjetje lahko plasira nadaljne delnice, če hoče razširiti obseg svojega poslovanja in potrebuje v to svrhu več lastne glavnice. Delničarji imajo primeren vpliv na poslovanje delniških družb in volijo upravni in nadzorstveni odbor, navadno pa tudi postavijo svoje revizorje, ki so eksterni in samostojni strokovnjaki in imajo nalogo, strogo nadzirati vse poslovanje ter delničarjem poročati o vsem, zlasti pa staviti svoje iniciativne predloge glede nadaljnega poslovanja. — Če ima delničar več kot polovico delnic neke družbe v svoji posesti, ima na poslovanje odločilen vpliv in tako postane delničar preko svoje posesti delnic samo podjetnik.

(Konec prihodnjih)

Zdenko Knez, Liubliana

Nastajanje kapitala med Slovenci*

I.

Ze več desetletij pred vojno je bilo vsem dalekovidnim ljudem, ki jim je bil pri srcu razvoj slovenskega naroda, popolnoma jasno, da slovenska zemlja ne more nuditi vsem Slovincem dovolj kruha iz poljedelstva in iz živinoreje ter iz male obrti. Industrializacija Slovenije je bila že takrat aktualen problem, kajti le industrija lahko pridrži doma veliko število ljudi, ki bi sicer morali iti s trebuhom za kruhom — po svetu. Na eni strani smo opazili pojav, ki je moral skrbeti vsakega Slovenca: izseljevanje v industrijske države, kjer je naš človek kot rudar ali industrijski delavec sicer našel primernega zaslužka, bil je pa večinoma za vedno izgubljen za našo narodno skupnost, na drugi strani pa se je začela razvijati industrija po slovenskih krajih, toda nahajala se je v tujih rokah.

Intenzivnejša produkcija v poljedelstvu in živinoreji, kateri se je posvetila primerna pozornost, je mogla rešiti le skromen del problema; industrializacija bi bila izvrsten izhod iz zagate, toda tuja industrija je vršila strahovito raznarodovalno delo in kljub temu, da so ob njej našli naši ljudje skromno eksistenco, nam je bila v celem le bolj škodljiva kot koristna.

Ko je v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja prišel k nam val navdušenja za zadrugarstvo in ko je novi zadrugi zakon dal možnost ustanavljanja zadrug tudi pri nas, so dalekovidni možje takoj uvideli, da tvori zadrugarstvo praktično organizacijsko obliko za gospodarsko organizacijo malega naroda kmetov in bajtarjev, kakršen je slovenski. Med temi možmi je bil vodilna osebnost g. Mihael Vošnjak, oče slovenskega zadrugištva. Osnovno misel njegovega kroga bi morda lahko formulirali takole: Gospodarsko podlago slovenskega naroda lahko razširimo s tem, da naši ljudje stvorijo svojo trgovino, svoj obrt in svojo industrijo, ki je do tedaj bila ne le premalo razvita, ampak še ta je bila v tujih rokah. Gre torej za razmah produkcije in razpečavanja produciranega blaga. Vsaka produkcija zahteva poleg glavnih produkcijskih faktorjev, kapitala in dela, še smotrenega vodstva in podjetnega duha. Ker kapitala ni

* Z dovoljenjem avtorja objavljamo članek, ki je izšel v januarjski številki revije »Jugoslovanski Rotar«.

bilo, ga je bilo treba stvoriti; delovnih rok je bilo dovolj na razpolago, manjkalo pa je podjetnosti in specialnega znanja. Za zadnji nedostatek naj bi poskrbele združne šole in zadruga vzgoja sploh, glede kapitala pa je zadrugištvo na eni strani potom produktivnih zadrug zbralo vsa najmanjša sredstva posameznikov in z njimi omogočilo nabavo modernih produkcijskih sredstev za dotično panogo, na drugi strani pa je potom kreditnega zadrugištva zbrala vse večji krog malih in najmanjših varčevalcev okoli sebe. Samo nesebičnemu in idealnemu delu prvih zadrugarjev, ki jih je visoko nad dotedanji nivo malenkostnosti in sebičnosti dvignil zanos navdušenja za narodno bodočnost, se imamo zahvaliti za vse lepe uspehe, ki nam jih je prineslo zadrugištvo. Koliko predhodkov je bilo treba odstraniti, koliko ovir premostiti, koliko propovedniškega dela je bilo treba opraviti, dokler so se lahko vkoreninile naše zadruge med narodom, nakar so lahko šele začele pospeševati slovensko podjetnost; one so postavile temelj slovenski trgovini, obrtu in tudi industriji, ki se je vseskoz razvila iz trgovine ali pa obrta.

Ze dolgo pred prvimi kreditnimi zadrugami so obstajale regulativne hranilnice, ki so že desetletja poprej navajale male varčevalce na zbiranje in vlaganje skromnih prihrankov. Kreditne zadruge so krog teh varčevalcev močno razširile, tako je Slovenec pred vojno pretežno vlagal svoje prihranke v posojilnice in hranilnice ter depozitne banke, drugi načini naložbe premoženja pa so mu bili precej neznani.

Opisani razvoj slovenskega gospodarstva pa je prinesel s seboj nekatere okoliščine, ki so se izkazale kot zelo škodljive. Enostranost vseslovenske lastnosti varčevanja in nalaganja prihrankov v denarne zavode ter zanemarjanje nalaganja premoženj v drugih oblikah sta se v naših dneh bridko maščevala in danes občutimo bolj kot kdaj zle posledice svoje okrellosti, svojega pomanjkanja duha podjetnosti in svoje neprilagodljivosti.

V normalno razvitem gospodarstvu, n. pr. v zapadni Evropi, se vsakdo ravna po pravilu, da mali varčevalec, ki razpolaga z neznatnimi vsotami, ki jih je prihranil, oziroma najmanjšimi zneski, ki jih redno, na primer mesečno, da-

je na stran, te male zneske vlaga v hranilnice, posojilnice in depozitne banke, torej v razne denarne zavode, do katerih ima zaupanje. Naj imenujem te denarne zavode brez ozira na njih obliko depozitne banke, s čimer je označena njih funkcija. Kdor pa upravlja kako premoženje, ta v takem razvitem gospodarstvu upošteva, da depozitna banka zanj ne more priti v poštev že zaradi prenizke obrestne mere, pa tudi za to ne, ker se morajo premoženja nalagati na več načinov, da se riziko čimbolj izloči.

Uprava velikega in srednjega premoženja je zelo odgovorna in težavna naloga. Pri nas je to izraženo v pregovoru, da je lažje premoženje zaslužiti, kakor ga ohraniti. Uprava premoženja zahteva torej poleg osebne sposobnosti za to delo še poznavanje vseh okoliščin, ki pridejo v poštev. Najvažnejše pravilo za smotreno upravljanje premoženja je stari rek: Ne vsega na eno samo karto!

Dva trga prideta predvsem v poštev za plasiranje premoženja: trg realitet in efektivni trg, torej to, kar navadno imenujemo borzo. Medtem ko nudi trg realitet na eni strani plasman v donosne hiše, kjer si vsak kaj lahko izračuna trenutno rendito vložnega zneska, nudi na drugi strani plasman

Naša zunanja trgovina v letu 1936

Skupna vrednost našega izvoza in uvoza je znašala v l. 1936. 8453 milijonov din, za 723 milijonov dinarjev ali za 9'35% več ko l. 1935.

V primeri z l. 1935. se je povečal naš izvoz za 345,8 milijona dinarjev ali za 8'58%, uvoz pa se je povečal za 377,2 milijona din ali za 10'2%. Uvoz se je povečal torej še v večji meri ko izvoz. Zato se je tudi naša trgovinska bilanca nekoliko poslabšala. Dočim smo bili v l. 1935. aktivni za 330,6, smo bili v l. 1936. le še za 299,1 milijona din. Če pa se upošteva, da smo lani izgubili italijanski in španski trg, ki sta bila oba za naš izvoz največje važnosti, treba priznati, da smo to izgubo dobro preboleli. Seveda pa je treba pripomniti, da niso bile posledice za vse pokrajine enake, temveč da so ugodno odrezale le žitorodne pokrajine.

Nemčija, Češkoslovaška, Avstrija in Anglija so bile lani naše glavne izvozne države. Od vsega našega izvoza je na te države odpadlo 60'57%. Zmanjšal pa se je lani izvoz v Češkoslovaško. V vse te štiri države smo izvozili lani blaga za 2650 milijonov, l. 1935. pa le za 2080 milijonov. Naš izvoz v te štiri države se je torej povečal za 570 milijonov. V posamezne države smo izvozili v milijonih dinarjev v:

	1936	1935
Nemčijo	1039,0	751,4
Avstrijo	640,1	577,1
Češkoslovaško	540,0	540,0
Anglijo	431,6	212,2

Relativno se je najbolj povečal naš izvoz v Anglijo, ki se je podvojil. Nemčija je lani uvozila našega blaga za 287,6 milijona din več ko v l. 1935. Skoraj ena četrtnina vsega našega izvoza gre v Nemčijo.

Konferenca zbornic v Beogradu

V Beogradu se je začela v ponedeljek konferenca vseh trg.-ind. zbornic v državi. — Ljubljansko zbornico zastopata gen. tajnik Ivan Mohorič in konzulent Zagar.

Na dnevnem redu konference so najaktualnejša in najvažnejša gospodarska vprašanja, tako: izprememba davka na poslovni promet za drva ter za žitarice, predlogi zagrebske in sarajevske zbornice glede izpremembe uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov, predlog banjaluške zbornice glede podeželskih trgovin, revizija konkurznega zakona ter zakona o prisilnih poravnava izven stečaja, referat o Mednarodni trgovinski zbornici, referat ljubljanske zbornice o naši uvozni in izvozni trgovini ter še nekatera druga vprašanja.

Zasluzni jubileji

Srebrno poroko sta praznovala te dni gospa Ana in Ivan Nagy, lastnika znane modne trgovine T. Eger v Ljubljani na Sv. Petra cesti. Obenem sta praznovala tudi 25letnico složnega skupnega dela v svojem podjetju, ki zato tudi uživa sloves ene najboljših ljubljanskih modnih trgovin. G. Anton Nagy je edini živeči sin pok. ljubljanskega veletrgovca z železnino Stefana Nagya ter znan kot vnet lovec, prijeten družabnik ter velik ljubitelj strelskega sporta. Gospa Ana pa pri vsej vnemi za napredek trgovine najde še vedno čas, da se more živo zanimati za vse kulturne dogodke. Jubilantoma tudi naše iskrene čestitke.

40letnico svojega podjetja je praznoval brivski mojster g. Engelbert Franchetti. Svojo brivnico je odprl na Jurčičevem trgu in jo tako vzorno opremil, da je takoj zaslovela kot eno prvih brivskih podjetij v Ljubljani. Kasneje se je preselil v sedanji lokal, pred 10 leti pa je otvoril tudi damski frizerski salon. Z izredno vnemo in uspehom pa se je g. Franchetti posvetil tudi delu za napredek obrtniškega stanu in za uveljavljanje njegovih pravic. Nad 17 let je branil interese obrtnikov kot član ljubljanskega občinskega sveta, bil je dolgo vrsto let svetnik Zbornice za TOI, soustanovitelj Kreditnega društva pri Mestni hranilnici, Obrtni banki itd. Zasluznemu slovenskemu gospodarstvom delavcu g. Franchettiju naše iskrene čestitke!

40letnico pa je praznovala te dni tudi kranjska tvrdka Logar & Kalan. Ustanovitelj tvrdke je bil g. Josip Logar, kasneje pa je kot družbenik vstopil v tvrdko g. Kalan, ki pa je kmalu nato umrl, nakar je vodil g. Logar tvrdko zopet sam. Ko je l. 1925. umrl, sta vodile trgovino gospa Ana in hčerka gdč. Ivka. Kot poslovodja pa je vstopil v podjetje mladi in energični ter strokovno sijajno kvalificirani g. Srečko Vidmar iz Trbovelj, ki je dvignil že itak veliki sloves tvrdke. Pozneje je postal tudi edini lastnik tvrdke in njegova zasluga je, da je tvrdka splošno gospodarsko krizo dobro prestala in si s svojim dobrim blagom, a nizkimi cenami svoj sloves še utrdila. Ob jubileju uglednega podjetja tudi mi čestitamo njegovemu sedanjemu šefu!

Pregrupacija v jugoslovanskem izvozu

Pod tem naslovom prinaša zadnja številka časopisa »Internationaler Holzmarkt« podatke, ki jih je dal na razpolago generalni direktor Otto Heinrich iz Zagreba. Iz teh podatkov lahko sklepamo, kako silna pregrupacija jugoslovanskega lesnega izvoza se je izvršila v zadnjem letu.

Pred letom 1936 se je izvozilo jugoslovanskega lesa v

Italijo	55 %
Španijo	25 %

Nemčijo in Anglijo	20 %
Danes pa izvažajo Jugoslavija v Italijo, Francijo in Španijo	10 %
Anglijo	15 %
Nemčijo	75 %

Iz teh števil se jasno vidi, da se je smer jugoslovanskega lesnega izvoza povsem izpremenila. Abnormalnost razmerij je brez nadaljnega razvidna. Gotovo je, da bo v doglednem času v Italiji, Franciji in Španiji zopet nastopila normalna potreba po našem lesu, saj so te države naravni trgi za lesni izvoz Jugoslavije in bo ta zopet našel svoja stara pota. V

Italiji in Franciji bo potreba po lesu zopet narasla, ker so vse zaloge popolnoma izčrpane, v Španiji pa bo treba zaradi vojne zopet graditi. Če bodo v teh državah zopet postavljene nekdanje potrebe po lesu in bodo dani tudi drugi pogoji za normalne cene, potem je gotovo računati z dvigom lesne trgovine. Povišana potreba Nemčije, vsaj kolikor se tiče jugoslovanskega lesa, pa bo nekega dne prenehala. Če se bo to zgodilo istočasno s pozitivno nakupov Italije, Francije in Španije, potem se ni bati novih pretresov. Če bi

pa — kar je tudi mogoče — prišlo do predčasne zastoje lesne trgovine z Nemčijo, potem se bo težko izogniti težki krizi, kajti sedanje visoke cene temeljijo na sedanjem izvozu v Nemčijo. Kakor hitro bi ta prenehal, je treba z gotovostjo računati s padcem cen na jugoslovanskem lesnem trgu.

Ta padee pa je mogoče preprečiti edino z zopetno pozitivno lesne trgovine z Italijo, Francijo in Španijo. Če se nočejo posamezni lesni producenti izpostaviti prevelikemu riziku, potem morajo operirati z veliko opreznostjo.

Več skrbi za vzgojo naraščaja

Rudarski oddelek tehnike v Ljubljani mora dobiti svoj dom

Tožimo, da je v industriji in v rudarstvu zaposlenih preveč tujcev. Toda same tožbe o tem ne pomagajo in treba je najprej gledati na to, da imamo toliko strokovno dobro kvalificiranih domačih ljudi, da bo tuji nameščenec postal dejansko odveč. V mnogih primerih se je to tudi doseglo, v popolni meri pa se sploh ni moglo, ker premalo skrbimo za svoj naraščaj. Če hočemo, da bodo naši inženirji res tako odlično kvalificirani kakor dobri tuji, potem jim moramo nuditi potrebna sredstva, da se bodo mogli v isti meri izobraziti. Enake znanstvene institute kakor nudi tujina svojim sinovom, mora tudi naša domovina nuditi svojim. Pa bo v kratkem naš naraščaj na višku in potem bo njegova krepka volja že poskrbela, da se bo na domačih tleh uveljavil tudi pred tujcem.

Pa še iz drugega, še mnogo bolj praktičnega in rekli bi celo mnogo bolj rentabilnega vzroka je treba poskrbeti, da bodo imele naše univerze vse svoje institute dobro opremljene. Orjaški napredek, ki ga je dosegla tehnika in ki še dolgo ni dokončan, je povzročil, da je napredek gospodarstva odvisen od izkoriščanja tehničnih odkritij in iznajdb. Gospodarstvo slehernega naroda mora takoj izkoristiti vsako novo pridobitev tehnike ali pa je v tekmi z drugimi narodi brezpogojno zastalo. Blagostanje vsakega naroda je danes že v direktni odvisnosti od sodelovanja gospodarskih ljudi z znanstveniki, zlasti s tehniki. Kjer je znanstveno delo na višku, kjer so univerze dobro opremljene, kjer je tudi živ kontakt med gospodarskimi ljudmi in tehniki, tam je tudi napredek gospodarstva zagotovljen.

To so vse resnice, ki se razumejo same po sebi, ki so tako jasne, da se o njih sploh ne debatira.

Kljub temu pa morajo sedaj naši znanstveniki in naši dijaki že leta in leta opozarjati, kako skrajno slabo je preskrbljeno na naši univerzi za njene institute in kako so vsi ti mnogo preslabo opremljeni. Kemični institut v kleti, rudarski oddelek tehnične fakultete v tuji hiši, da mu grozi vsako leto deložacija, medicinska fakulteta brez predavalnice, itd. Razmere, ki so kulturnega naroda nevedne. Res občudovati je treba profesorje in dijake, da v takšnih razmerah ne omagajo, temveč da so celo znali ohraniti ljubljanski univerzi oni sloves, ki ga uživa že od vsega svojega početka. Toda vsako žrtvovanje ima svoje meje in tudi od najbolj požrtvovalnih ljudi se sme zahtevati le to, kar je človeško mogoče. Če pa kdo dan na dan skozi leta in leta gleda mizerijo, ki jo preživlja kemični institut ali pa pomanjkljivosti, ki jih mora prenašati rudarski oddelek, potem mora počasi tudi v najbolj požrtvovalnih ljudeh izginiti volja za delo. Pravi se že grešiti nad dobro

voljo mladine in profesorjev, če bi še nadalje dopustili, da ostanejo sedanje obupne razmere. Teh mora biti zato konec, ker mladini je treba dati dobrih vzgledov, ne pa s slabimi ubijati njih idealizem!

Ze celo neoprostljiva pa postaja krivda odločilnih ljudi, ki ne napravijo tem žalostnim razmeram konec, če pomislimo, da je rudarski oddelek na ljubljanski tehniki edini v naši državi in tudi edini na vsem Balkanu! In k temu prištevajte vse ogromno rudarsko bo-

gasstvo Jugoslavije, da bo dokaz o sedanjih nezdružljivih razmerah komplet.

Iskreno želimo, da bi vsi naši odločujoči činitelji prečitali referat univ. prof. inž. Pehanija na shodu dne 26. januarja in prepričani smo, da bodo v svojem srcu sklenili, da mora dobiti rudarski oddelek svoj lasten dom in da se morajo odpraviti tudi vsi drugi nedostaki na naši univerzi. Kajti to je tudi edina pot, ki vodi naš narod k blagostanju!

Nabava železniškega materiala iz Nemčije

Naši gospodarski ljudje niso s temi nabavami zadovoljni

»Jugoslov. Kurir« piše:

V zvezi s sklepom, da se nabavi železniški material iz Nemčije na licitaciji, ki bo v Beogradu in katere se morejo udeležiti tudi firme iz drugih držav, je v zainteresiranih gospodarskih krogih za rezultat teh licitacij veliko zanimanje.

Da bo licitacija v Beogradu, se splošno odobrava. Niso pa še znane podrobnosti, kaj se bo nabavilo in pod kakšnimi pogoji. Naši industrialci so mnenja, da bi se smeli nabaviti samo oni predmeti, ki se pri nas doma še ne morejo proizvajati. Industrija v Zenici, ki bo začela delati šele v septembru, se te licitacije še ne bo mogla udeležiti. Zaradi sklepa, da se pripuste na licitacijo tudi druge tuje tvrdke in ne samo nemške, se boje gospodarski ljudje, da licitacija ne bo imela onega uspeha, kakor ga pričakujejo odločujoči krogi. Tuje firme namreč ne morejo uspešno konkurirati z nemškimi, ker dobiya nemška izvozna industrija od svoje vlade velike izvozne premije. Poleg tega pa je tečaj nemške marke na jugoslovanskih borzah zelo nizek.

V ilustracijo naj navedemo naslednji primer: Če se dobavijo industrijski predmeti v vrednosti 200.000 mark, potem morejo nemške tvrdke znižati cene za najmanj 15%, ker dobe to razliko povrnjeno v obliki premije. To pomeni, da morejo nemške tvrdke prodati blago v vrednosti 200.000 mark za 170.000 mark. Nemške tvrdke kalkulirajo nadalje na bazi 17'60 din za eno marko, kar bi dalo v navedenem primeru okoli 3 milijone din. Blago se plača v markah ter mora zato kupec kupiti na borzi klirinške marke, to je po tečaju 13 din za marko, da znaša vsa cena dobave le 2,2 milijona din. Razlika tečaja marke na beograjski in berlinski borzi znaša torej v našem konkretnem primeru 800.000 din, ki je za kupca, v tem primeru za našo državo, nad vse ugodna. To ugodnost pa morejo nuditi samo nemške tvrdke.

Zato je pričakovati, da se tuje tvrdke sploh ne bodo udeležile te licitacije. Če pa se bodo udeležile, more njih udeležba vplivati na cene v našo škodo. Velike tuje firme so navadno tudi večlanjane v velikih mednarodnih kartelih. Zato se morejo nemške firme zelo lahko sporazumeti s temi tujimi tvrdkami glede cen. S tem sporazumom morejo nemške firme dvigniti cene na našem trgu ter tako licitacijo mnogo bolj izkoristiti, kakor pa bi jo mogle, če bi se udeležile licitacije samo nemške tvrdke. Iz vsega tega se vidi, da nabava železniškega materiala v Nemčiji nikakor ni enostavna stvar ter bi se zato moralo vse vprašanje dobro proučiti, preden se razpiše licitacija. To je mnenje naših industrijskih krogov.

Članarina in vpisnina v trgovskih združenjih

Na seji trgovskega odseka zagrebske zbornice se je razpravljalo, kako naj se določita članarina in vpisnina za trgovska združenja. V glavnem se je razpravljalo o tem, če se naj določa članarina individualno za vsakega člana ali pa naj se določa po skupinah. Sprejeto je bilo soglasno načelo, da se bodo v bodoče potrdila samo pravila združenj, ki vsebujejo določbe, da mora članarino določevati glavni občni zbor za vsako leto v naprej, in sicer po skupinah z ozirom na gospodarsko moč posameznih skupin. Vsi člani ene skupine pa morajo plačevati isto članarino.

Nižje cene na sejmu v Reki

V svobodno pristanišče na Reki je bilo pripeljanih 78 vagonov živine iz Madjarske. Prodanih je bilo 68 vagonov živine, največ v severno Italijo. Cene so bile naslednje: krave po 2'70—2'90, voli slabše vrste po 3'20—3'50, junci po 3'60—3'80, voli I. vrste po 3'80 do 4'—, najboljši voli po 4'20 lire za kilogram žive teže. Kvaliteta živine je bila slabša ko na prejšnjem sejmu, zato so se tudi cene poslabšale.

Politične vesti

V nedeljo so bile v Albaniji »parlamentarne« volitve. Izvoljeni so bili samo kandidati vlade.

Ruždi Aras in grof Ciano se danes sestane v Milanu. Razpravljala bosta o možnosti italijansko-turške pogodbe o Sredozemskem morju, o italijanskem vojaškem oporišču na Dodekanezu, o zboljsanju odnosov Italije do drugih balkanskih držav ter o podpisu dardanelske pogodbe.

Ruždi Aras je izjavil, da ni sedaj nobenih zaprek za zblizanje med Jugoslavijo in Madjarsko. Če bi se to zblizanje doseglo, potem bi se mogli tudi zboljšati odnosi med Turčijo in Madjarsko.

Hitlerjev govor še vedno obirno komentira svetovni tisk. V glavnem se morejo ti komentari označiti takole: Angleži so razočarani, ker ni Hitler odgovoril na glavna vprašanja ter tudi ni podal nobenih konkretnih predlogov za sodelovanje narodov. Francozi so sprejeli Hitlerjev govor bolj ugodno, čeprav tudi oni izjavljajo, da je ostal mednarodni položaj po Hitlerjevem govoru prav tako nejasen, kakor je bil preje. Tudi v Ameriki so s Hitlerjevim govorom v glavnem nezadovoljni. Navdušeni pa so za Hitlerjev govor Italijani in Madjari, dočim druge države večinoma sodijo enako ko Francija in Anglija.

Ministrski predsednik dr. Hodža je na vprašanje o Hitlerjevem govoru dejal, da bi bila napaka, če se ne bi upoštevala Hitlerjeva obljuba, da sedaj po popolnem uničenju versajske pogodbe ne bo nobenih presenečenj več. Ta obljuba se more nanašati samo na Češkoslovaško in Romunijo. Kar se tiče narodnih manjšin, rešuje to vprašanje Češkoslovaška na podlagi svoje suverenosti in uspešno. Glede vojne nevarnosti v Evropi, je dejal dr. Hodža, da je Češkoslovaška sicer najbolj eksponirana država v srednji Evropi, da se more vojna nevarnost bistveno zmanjšati, če se doseže soglasje med podonavskimi državami in bi se temu sporazumu pridružile tudi Nemčija in Italija.

Nemčija je baje pripravljena omejiti svoje oboroževanje le pod pogojem, da se ji vrnejo vse njene kolonije in da pristopita Anglija in Francija k protikomunističnemu bloku. Eno ko drugo pa je izključeno.

Angleški zunanji minister Eden bo baje še ta teden obirno odgovoril na Hitlerjev govor.

Londonska vlada bo zahtevala od Nemčije razna konkretna pojasnila o vprašanjih, glede katerih se Hitler ni dovolj jasno izrazil.

Na seji francoskega parlamenta je letalski minister Cot ostro zavrnil očitke, kakor da ne bi bilo francosko letalstvo na višku. Francoska vlada v zadostni meri skrbi za varnost Francije.

Portugalska vlada izjavlja uradno, da ni dovolila Nemčiji nobenih koncesij v svojih kolonijah.

Madjarski notranji minister Kozma je odstopil. Njegov odstop spravljajo v zvezo z namero ministrskega predsednika Daranyija, da polagoma likvidira diktaturo. Zato bo odstopil tudi zunanji minister Kanya. Ni ravno posebno verjetno, da bi se na Madjarskem diktatura nehala.

Dopisnik londonskega lista »Great Britain and East« piše o grškem posojilu v Nemčiji ter pravi, da pomeni to velik uspeh za Nemčijo. Nemčija bo dala Grčiji orožje, Nemčija pa bo dobila, oz. je že dobila iz Grčije tobak in druge surovine. Na ta način se bo Nemčija oprostila nekoli svojega zastarelega orožja.

Na Japonskem je, kakor je bilo pričakovati, zmagala vojna stranka in z njo združena težka industrija. Vojno in mornariško ministrstvo sta prevzela kandidata vojaške stranke, zunanje ministrstvo bo vodil do povratka washingtonskega veleposlanika Saita ministrski predsednik gen. Hajaši. Saitu pa bo pridružen kot zaupnik vojaške stranke gen. Filsu. Notranje ministrstvo prevzame predsednik Industrijske banke Kavahara, finančno ministrstvo pa industrialec Tajturu Jukaja.

Predsednik Roosevelt bo zopet predložil kongresu svoje gospodarske zakone, ki jih je svoje dni razveljavilo ameriško najvišje sodišče.

Prošnja za pomilostitev je bila vsem 13 obsojencem iz moskovskega procesa odbita ter so bili kmalu nato vsi ustreljeni. Pjatakov je pred usmrtnitvijo padel v nezavest. Radek in Sokolnikov pa pojmeta na Solovjevske otoke.

Preki sod je bil proglašen nad vsu Rusijo, ker so tudi iz province prišle vznemirljive vesti o gibanju traktistov. 1200 oficirjev je bilo zaradi tega aretiranih, pričakujejo pa se še nove aretacije.

Italijanska finančna politika

Redni italijanski državni proračun za finančno leto 1937/38 predvideva 20,596 milijonov lir dohodkov in 23,769 milijonov izdatkov, torej primanjkljaja 3173 milijonov lir. K temu je treba dodati še izredne kredite za nabavo novih tehničnih sredstev za vojsko, mornarico in aviacijo, nadalje izdatke za gradnjo cest in mostov in vsega, kar naj služi za izkoriščanje vzhodno-afriškega imperija, o čemer pa italijanska vlada ne daje nobenih podatkov. Od predvidenega primanjkljaja odpade 1200 milijonov na povišane izdatke kolonialne uprave, povišanje obresti od državnih dolgov in povišanje vojaških edinic. O teh izdatkih pravi Gayda v »Giornale d'Italia«, da bodo stalni. Kar se tiče kritja primanjkljaja, se hoče počakati, če bo izboljšanje svetovnega gospodarstva in posebno še italijanskega pripomoglo k zadostnemu zvišanju davčnih dohodkov in bi bili novi davčni ukrepi odvisni od eventualne konjunkturo. Nikakor pa se neče s predčasnimi davčnimi odredbami motiti okrepitev gospodarstva, ki si še ni opomoglo od posledic sankcij. Izredni izdatki pa bodo kriti s prisilnim posojilom na nepremičnine. S tem posojilom se namerava mobilizirati več milijard lir.

Prvi slovenski esperantski mesečnik

Izšla je prva številka prvega slovenskega esperantskega mesečnika »Niaj vizagoj« (Naši obrazi). Revija izhaja v Ljubljani, izdaja jo konzorcij, ki ga predstavlja Anton Sterle, tajnik Esperantskega društva »Zelena zvezda«, urejuje pa jo književnik Damjan Vahen. V tej prvi številki so tri pesmi Damjana Vahena, tujsko-prometno propagandni članek Minke Komarove »Slovenio — jugoslava svislano« (Slovenija — jugoslovanska Švica), Sterletova »Nepozabna potovanja«, članek dr. Andreja Gosarja »O družbi«, pravljica J. Urhove »Vile« in več krasnih slik naših krajev. Revija je neodvisna, nepolitična in služi tujskemu prometu. Celoletna naročnina je samo din 15.—. Kakor nas obvešča uredništvo, bo druga številka posvečena mestu Ljubljani in izide 10. februarja. Revija se naroča na naslov: Damjan Vahen, urednik, Ljubljana, Reslova 29.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

»Službeni list

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 3. februarja objavlja: Pravilnik o volitvah pri bratovskih skladnicah — Sklicanje banovinskega sveta Dravske banovine — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Povišana taksa na vžigalnike

100 din vsako leto za najnavadnejši vžigalnik

»Službene novine« z dne 29. januarja so objavile izpremembo uredbe o monopolskih taksah z dne 27. septembra 1934. Izpremenjena se točki 5. in 6. uredbe, ki se odslej glasita:

5. na vžigalnike in žarilnike iz kakršne koli kovine in v kakršni koli izdelavi se plačuje letno od kosa 100 din.

6. za kremenčke, kresilne kamenčke za vžigalnike pa do 0'40 g težke po 10 par od kosa, za bolj težke pa 10 par od vsakih 0'40 g. Nepopolna teža do 0'40 g se računa kot 0'40 g.

Obenem je izšel tudi pravilnik o vžigalnikih. Njegova najvažnejša določila so:

Kot umetni vžigalniki se smatrajo vse one naprave, ki služijo v to, da se s pomočjo kremenca, elektrike ali na kateri drugi način napravi plamen, žarilniki pa so naprave, s katerimi se napravlja samo žar.

Ne smatrajo se za vžigalnike magneti eksplozivnih motorjev ter navadni kremenjaki.

Proizvajati, uvažati in prodajati vžigalnike in njih dele sme samo uprava drž. monopolov. More pa te pravice odstopiti tudi zasebnikom po pogojih tega pravilnika.

Vžigalniki za posebne rudarske svetilke so takse prosti.

Vžigalnike iz plemenitih kovin (platine, zlata, srebra, pozlačene ali posrebrene ali iz mešanih zlitin) smejo uvažati le trgovci, ki so upravičene prodajati dragocene predmete. Z vsakim vžigalnikom se sme uvoziti tudi le po en kamenček.

Električne vžigalnike smejo uvažati le elektrotehnični obrati. Električne vžigalnike, ki so montirani v avtomobilih, tudi prodajalnice motornih vozil, vžigalnike za rudarske svetilke pa samo rudarska podjetja.

Tuji potniki in turisti smejo uvoziti za lastno uporabo po en vžigalnik in po en kamenček ter električni vžigalnik v avtomobilu. Prav tako tudi jugoslovanski in tuji državljani, ki stalno bivajo v Jugoslaviji, pri prihodu iz tujine. Slednji pa morajo v 15 dneh po prestopu državne meje žigosati vžigalnik pri eni od glavnih carinarnic.

Vžigalniki se smejo uvažati samo po glavnih carinarnicah v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu in Subotici. Za uvoz je potrebno posebno dovoljenje monopolne uprave.

Monopolska taksa se plača takoj pri uvozu.

Vsak vžigalnik mora biti žigosan s posebnim žigom, ki je visok 4 mm.

V dokaz za plačano takso se izdajajo posebna potrdila.

Na drobno smejo prodajati vžigalnike le trafike po posebnem dovoljenju monopolne uprave.

Uglednejše trafike morajo prodajati vse vrste vžigalnikov po členu 20. pravilnika za nadrobno prodajo tobaka.

Vžigalnike iz plemenitih kovin

pa le prodajalne predmetov iz teh kovin.

Prodajne cene za vžigalnike in kamenčke določa finančni minister. Trafikanti dobe 5% provizije.

Trafikanti dobe vžigalnike pri monopolni upravi, morajo pa jih plačati vnaprej. Dokler traja pogodba z Jugoslov. družbo vžigalic, d. d. v Beogradu, dobe trafikanti vžigalnike pri njej.

Prodajalci vžigalnikov morajo voditi posebno knjigo, v katero morajo zapisati vsako prodajo vžigalnikov in kamenčkov. To knjigo dobe brezplačno pri prvi nabavi vžigalnikov.

Vsakemu kupcu vžigalnika mora trafikant takoj izdati potrdilo ter vpisati v knjigo podatke o kupcu. Kamenčke sme prodajati le onim, ki imajo predpisano potrdilo in ki so plačali monopolno takso za določeno koledarsko leto.

Letno monopolno takso 100 din mora vnaprej plačati vsak lastnik vžigalnika. Pri najbližjem prodajalcu vžigalnikov dobi posebno znamko, ki jo mora prilepiti na ustrezajoče mesto potrdila o nakupu vžigalnika.

Osebe, ki so imele dva ali več vžigalnikov, morajo plačati za vsak vžigalnik letno takso 100 din.

Kontrolo za pravilno prodajo vžigalnikov in njih delo izvršujejo organi finančne kontrole. Tudi Jugoslovanska družba vžigalic ima pravico kontrole. Vsi trafikanti so dolžni prijaviti vsako kršitev teh predpisov.

Kršitve teh predpisov se kaznujejo z globo od 20 do 500 din.

V treh mesecih, to je do dne 29. aprila morajo dati vsi lastniki vžigalnike žigosati.

Oni, ki so pri uvozu že plačali 50 din, plačajo za leto 50 din, za zlate vžigalnike, za katere se je prej plačalo 200 din, se ne plača taksa za letošnje in za prihodnje leto. Tudi za vžigalnike, ki so se leta 1929. žigosali brez plačila takse, se mora sedaj plačati monopolna taksa 100 din.

To so v glavnem nova določila glede vžigalnikov. Če je bil njihov namen, da se uporaba vžigalnikov čisto zatne, potem je treba priznati, da bodo ta namen dosegla. Kajti pri taksi 100 din za najbolj navaden vžigalnik na leto se vžigalniki res ne izplačajo več. To se pravi, da bi moral lastnik uporabiti na mesec 10 škatlic vžigalic. Taksa je torej tako visoka, da je izgubila fiskalni namen in da je samo prohibitivna. Ali je bil v resnici to namen?

Pripomnili pa bi še naslednje. Na vžigalnike so se mnogi ljudje tako navadili, da jih bodo le težko pogrešali in da bodo zaradi nove takse tako nejevoljni, da bodo morda opustili celo kajenje. To je tem bolj verjetno, ker so sedanje vžigalice neverjetno slabe, čeprav so več ko pretirano drage. Bojimo se zato, da bo povišanje takse na vžigalnike rodilo čisto drugačne rezultate, kakor pa je pričakovala monopolna uprava.

Trgovinske zveze z Madjarsko

Interesentom za trgovinski promet z Madjarsko daje informacije in navodila Zastupstvo Kralj. Madjarskog zavoda za spoljno trgovinu, Beograd, Dečanska ul. 33.

Drobne vesti iz Bolgarije

Bolgarska vlada je izplačala izvoznikom za kompenzacijske posle od 30—34.5 % premije.

Občinska uprava v Varni je sklenila, da odda nekemu nemškemu podjetju zgraditev velikega železnega mostu, ki bo vezal mesto z industrijskim predmestjem. Most se bo začel graditi letos spomladi in bo na jesen 1938. gotov.

Doma in po svetu

Finančni odbor je sprejel proračun vojnega ministrstva z akklamacijo v priznanje zaslug naše vojske. Proračun za vojsko znaša skupno 2.142 milijonov din, in sicer 522,4 za osebne, 962,4 za materialne in 657,5 milijona din za izredne izdatke. Proračun je v primeri z lani povišan za 118 milijonov din, kar je v primeri z ogromnimi izdatki drugih držav za vojsko pač skromen znesek.

Ekspozice notranjega ministra v fin. odboru je podal minister dr. Krek. Proračun notr. ministrstva izkazuje 538 milijonov izdatkov, in sicer za notranjo upravo 222, za orožništvo pa 316 milijonov din. Število uradnikov se poveča za 232, število stražnikov pa za 272. Povečanje je nastalo potrebno zaradi poglobljene komunistične delavnosti in večje kriminalnosti. Vseh uslužbencev v notr. min. bo po novem proračunu 8.961. Povečanje števila uslužbencev je postalo potrebno tudi zato, ker je bilo leta 1934. njih število čezmerno znižano, namreč za 576. Vseh orožnikov je 437 oficirjev in 17.493 orožnikov. Krediti za orožništvo so nekoliko zmanjšani. Minister dr. Krek je tudi podrobno navedel, kako se je zboljšala poročevalska služba pri policiji. Finančni odbor je sprejel proračun notr. ministrstva v načelu in v podrobnostih.

Narodna skupščina je imela po božičnih praznikih dne 1. februarja svojo prvo sejo. Podpredsednik Markić se je najprej spominjal umrlega poslanca Dobrovića. Nato je bilo skupščini predloženih 10 mednarodnih konvencij. Poslanec Stanko Lenarčić je vložil interpelacijo o poravnavi škode, ki jo je napravila italijanska vojska na Hrušici. Končno je skupščina prešla na dnevni red ter določila, da pride na dnevni red prihodnje seje trgovinski zakon.

Narodna skupščina je začela v torek že z razpravo trgovinskega zakona in se je zato udeležil seje kot ekspert vlade tudi univ. prof. dr. Škerlj iz Ljubljane. V imenu manjšine je poročal o zakonskem načrtu posl. Ivan Mohorić. Izjavil je, da je upal, da manjšini ne bo treba predložiti oddvojenega mišljenja, toda nastalo je polno vprašanj, zaradi katerih se z načrtom ne more strinjati. Priznava, da je zakonski načrt sestavila komisija znanstvenikov in da je mogla opozicija po uvidevnosti univ. prof. Škerlja mnogo svojih predlogov v novem zakonu uveljaviti. Toda materija je preveč ogromna in delo se je preveč forsiralo, da bi se mogla vsa vprašanja dovolj temeljito proučiti. Opozarja tudi, da je pred skupščino še nepopolni zakon in da brez uvodnega zakona sploh ne more stopiti novi zakon v veljavo. Poslanec Mohorić je nato podrobno poročal o posameznih določilih zakonskega načrta. Njegova izvajanja so napravila močan vtis na skupščino.

Inž. Košutić je imel daljšo konferenco z dr. Mačkom. Inž. Košutić bo prevzel vodstvo dr. Mačkove politične pisarne, ker je sedanji tajnik prof. Jelačić obolel.

Po povratku inž. Košutića se v kratkem pričakuje tudi povratek dr. Jurja Krnjevića.

Poslanec Zuber je vložil v finančnem odboru skupščine predlog, da se zniža državna trošarina na bencin in nafto. Zaščitna carina naj bi se odpravila ter dopustil uvoz bencina in nafte po enakih pogojih vsem uvoznikom. Če bi se trošarina znižala, bi se število motornih vozil zaradi silno povišalo in država zaradi znižanja trošarine ne bi imela manj dohodkov.

Društvo za ceste je bilo ustanovljeno v Ljubljani. Namen društva je, da v sodelovanju z javno upravo skrbi za zboljšanje cest in da propagira vsa vprašanja, ki se tičejo cest. Za predsednika novega in prepotrebnega društva je bil izvoljen dr. Vinko Vrhunc, za podpredsednika pa šef teh. oddelka banske uprave inž. Skaberne, inž. Mačkovšek ter dr. Ciril Pavlin.

Prometno ministrstvo je dovolilo kredit 2,1 milijona din za ureditev perona na zagrebški postaji.

Ker so se pogajanja med delavci in splitskimi cementarnami za sklenitev kolektivne pogodbe razbila, so začeli delavci stavkati. Skupno stavka okoli 1600 delavcev.

Novi proračun mesta Zagreba predvideva 242,8 milijona din dohodkov in prav toliko izdatkov. V primeri s proračunom v l. 1936/37 je novi proračun povišan za približno 16 milijonov dinarjev. Novih investicij pa proračun ne predvideva.

Hotel »Esplanade« v Zagrebu je prevzel konzorcij domačih finančnikov in strokovnjakov.

Kakor v ljubljanski tako raste tudi v mariborski bolnišnici število bolnikov stalno. V l. 1935. je bilo 11.851 bolnikov, lani pa že 14.197 ali za 20% več. Razširjenje bolnišnice je nujno potrebno ter bi bilo v ta namen potrebnih 16 milijonov dinarjev.

Bolezenski fond za poštne nameščence namerava ustanoviti v Beogradu.

Volitve delavskih zaupnikov v tovarnah KID se je od 2612 volilnih upravičencev udeležilo 2367. Posamezne liste so dobile: Savez metalških radnika Jugoslavije (socialisti) 1333 glasov in 9 zaupnikov, Jug. strokovna zveza 473 in 3 zaupnike, Nar. strokovna zveza 375 glasov in 3 zaupnike, disidentska lista 184 glasov in 1 zaupnika.

Savska banovina bo povišala banovinsko doklado, ker drugače ne more najti kritja za povečane izdatke za ljudsko šolstvo, ki preide s 1. aprilom v banovinsko upravo.

Nemška vlada je prepovedala Nemcem, da bi sprejemali Nobelovo nagrado. Hkrati je ustanovila posebno nagrado v višini 100.000 mark za zaslužne nemške znanstvenike in umetnike. Takšnih nagrad bo Nemčija razdelila vsako leto po tri. Vtis tega nemškega nastopa proti Nobelovi nagradi pa je bil v velikem svetu čisto drug, kakor so Nemci pričakovali. Tako pravijo Švedi, ki so sicer znani kot germanofili, da je Hitlerjev najnovejši dekret samo dokaz fanatičnega nacionalizma narodnih socialistov.

Po uradni madjarski statistiki je na Madjarskem 8,1 v nasledstvenih državah 3,4 in drugod po svetu 0,7 milijona Madjarov. Ta uradna statistika pa ima silno velike oči in ne drži niti glede Madjarske.

Ves ladijski promet na Severnem morju so morali zaradi silnega viharja ustaviti.

Velik plaz je zasul četo italijanskih alpincev. 22 vojakov je našlo smrt pod snegom.

Tridnevni močan dež je povzročil, da sta prestopile reki Manzanares in Tagus begove in da so bili preplavljeni vsi strelski jarki nacionalistov pred Madridom. Ti so se skušali z napadom rešiti iz objema obeh rek, a se jim je napad ponesrečil. Severno-zapadno bojišče pred Madridom je bilo pokrito s trupli nemških in italijanskih vojakov, ki so jih pokosile strojne republikancev. Celi oddelki nacionalistov so odrezani od svojih čet in jim morajo dobavljati hrano in municijo z letali.

Radio Ljubljana

Četrtek, dne 4. febr. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Pester spored (radijski orkester) — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Kolarič) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zabavno kramljanje (Narte Velikonja) — 20.00: Pisan večer, pri katerem sodelujejo: Bojan Adamič s svojim orkestrom, Jožek in Ježek, člani rad. igr. družine, vmes nekaj plošč — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Petek, dne 5. febr. 11.00: Šolska ura: Zivall v ljudski veri Slovenec (Vinko Möderndorfer) — 12.00: Slovenska vokalna glasba (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Zenska izobrazba (prof. Slava Lipoglavšek) — 18.20: R. Korzakov: Indijska pesem (plošče) — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben) — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Rezervirano za prenos — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.30: Angleške plošče.

KLISEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah
izvršuje najsolidnejše
kišarna
ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

LIPSKI SPOMLADNI SEJEM 1937

(Leipziger Frühjahrsmesse 1937)

Začetek 28. februarja

60% popusta na vozovnicah na nemških železnicah, znaten popust v drugih državah

Vsa pojasnila dajeta častna zastopnika: Ing. G. TONNIES, Ljubljana, Tyrševa 33, tel. 27-62
JOSIP BEZJAK, Maribor, Gosposka 25, tel. 20-97

in ZVANIČNI BIRO LAIPČIŠKOG SAJMA, Beograd, Knez Mihajlova 33/1, tel. 24311